

således ikke var omfattet af Den Internationale Militærdomstols kompetence efter »firemagtsoverenskomsten«, men som havde forbrudt sig i Tyskland eller direkte over for de allierede hære, skulle retsforfølges ved militærdomstole i hver af de fire besættelseszoner i Tyskland. Endelig skulle de krigsforbrydere, der havde forbrudt sig i de befriede lande, udleveres til retsforfølgning i det land, hvor de havde forbrudt sig.

Da man på denne baggrund anså det for overvejende sandsynligt, at det danske retsvæsen ville blive stillet over for den opgave at gennemføre strafforfølgning i anledning af krigsforbrydelser begået her i landet, vedtog man loven om straf for krigsforbrydelser, der gav mulighed for en sådan retsforfølgning. Om lovforslaget henvises til Rigsdagstidende 1945-46, tillæg A, spalte 7151-7158, og Rigsdagstidende 1945-46, spalte 6115-6116, samt betænkning om strafforfølgning mod krigsforbrydere her i landet, 1946, side 9, 12-13 og 17.

10. Spørgsmålet om ophævelse af dødsstraffen i straffelovstillægget har tidligere været drøftet i Folketinget under en debat i anledning af et forslag, der i 1987 blev fremsat af VS om ophævelse af straffelovstillægget, retsplejetillægget og værnemagerloven. Der henvises herom til Folketingstidende 1986-87, tillæg A, spalte 3689-3700, og Folketingstidende 1986-87, spalte 6668, 9156-9167, 12602-12603 og 12895-12896.

Lovforslaget blev forkastet, idet 28 (SF, RV, VS og Poulsgaard (FP)) stemte for, mens 96 (S, KF, V, CD, KRF, FP og Arne Bjerregaard (UP)) stemte imod.

Justitsministeriets overvejelser

11. Den eksisterende hjemmel i straffelovstillægget og loven om straf for krigsforbrydelser til at idømme dødsstraf må i dag anses for kun at være af teoretisk betydning. I princippet er der dog mulighed for at rejse tiltale efter de to love og dermed også mulighed for nu ca. 50 år efter besættelsen at afsige en dødsdom.

I artikel 2, stk. 1, i den anden valgfri protokol til FN-konventionen om borgerlige og politiske rettigheder opstilles to betingelser for overhovedet at kunne tage forbehold over for forbudet mod anvendelse af dødsstraf. For det første skal der være tale om anvendelse af dødsstraf i krigstid. For det andet er det alene de mest alvorlige forbrydelser af militær ka-

rakter begået under krig, der omfattes af forbeholdet.

Straffelovstillægget og loven om straf for krigsforbrydelser giver imidlertid mulighed for anvendelse af dødsstraf i fredstid for forbrydelser, der er begået under og, for så vidt angår straffelovstillægget, tillige umiddelbart efter anden verdenskrig.

Det må anses for tvivlsomt, om de handlinger, der dækkes af straffelovstillægget og loven om straf for krigsforbrydelser, kan anses for at være af militær karakter.

Justitsministeriet finder derfor, at et forbehold efter protokolens artikel 2, stk. 1, ikke vil omfatte den nævnte adgang til dødsstraf. Desuden ville et forbehold af denne karakter næppe være ønskeligt eller hensigtsmæssigt.

Ratifikation af protokollen må således antages at forudsætte en ophævelse af adgangen til at idømme dødsstraf i medfør af straffelovstillægget og loven om straf for krigsforbrydelser.

Det må tillægges betydelig vægt, at Danmark sættes i stand til at ratificere den anden valgfri protokol til FN-konventionen om borgerlige og politiske rettigheder. Der kan endvidere ikke i dag knytte sig reelle betænkeligheder til at afskaffe den teoretiske mulighed for at idømme dødsstraf efter de to snart 50 år gamle love. På denne baggrund foreslås det, at adgangen til idømmelse af dødsstraf efter disse love for forbrydelser begået under eller umiddelbart efter besættelsen ophæves.

12. Ved lovforslaget om ændring af straffelovstillægget og loven om krigsforbrydelser ophæves alene hjemlen til dødsstraf. Muligheden for at retsforfølge forbrydelser efter de to love består fortsat. Straffen for de forbrydelser, der hidtil har kunnet straffes med dødsstraf, ændres derfor efter lovforslaget således, at der i stedet for dødsstraf kan idømmes fængsel. Straffelovstillægget og loven om straf for krigsforbrydelser bringes herved i overensstemmelse med straffeloven, der bortset fra forsætlig skadeforvoldelse begået for at fremtvinge forklaringer og tilståelser hjemler fængsel indtil på livstid for de forbrydelser, straffelovstillægget og loven om straf for krigsforbrydelser hjemler dødsstraf for.

Økonomiske og administrative konsekvenser

13. Gennemførelsen af forslaget vil ikke medføre økonomiske eller administrative konsekvenser af betydning for det offentlige.